

J E L E N K Ö R.

36. szám.

Pest, szombat. Május 5.

1832.

Foglalat: Magyar és Erdélyország: (tisztnvezések. Ürményi Fer. alapítványa. Bihari tisztválasztás 's az új tiszti-karnévsora. Háromszéki gyűlés. Illyésy temetése). Anglia (alsó 's felsőházi tanácskozások. Wellington és Brougham beszédök töredékivel 's egyebek). Franciaország (páirkamarai tanakodás, 's mind a' két ház ülésének be-rekesztetése. Lyon 's Parisban cholera, erről 's más tárgyokról elmékedések. Roth magyar orvos. Sz. Simonis-ták 's egyebek). Belgium (Thorn belga kormányzót orozva fogják el a' hollandok). Németország, (a' lengyelség állapotja Borussziában). Blegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

A' nagymélt. m. kir. udv. Cancellaria a' nagymélt. hétszemélyes Táblánál megürült protocollistai hivatalal T. Gabriely János urat, mint ugyanott eddig volt jegyzőkönyv-segédet vigasztalá meg.

A' nagymélt. m. kir. udv. Kamara Nyit-ray Gábor nyugalmaztatása által megürült concipistai hivatalra Mikecz Andor urat vala kegyes kinevezni ajánlatos tulajdonira és szorgalmára nézve.

Hiteles tudósítás után örömhálával jelentjük azon hazafi szép áldozatot, melly-nél fogva nagymélt. Ürményi Ferencz, cs. †, b. tit. Tan. Fiume városa, szabad révp-artunk, 's az egész magyar tenger mellék kormányzója, Fiume 's Buccari tengeri szabad kereskedő városok polgári 's katonai kapitánya 's a' t. ő Exja a' magy. tud. aka-demia tőpénzeit két ezer pengő forintnyi alapítvánnyal szíves volt gyarapítani.

Tek. Bihar vármegye f. e. april 25, 26, és 27dik napjain tartá tisztválasztó szé-két, szavazat és felkiáltási uton. Válasz-tattak első alispánná: Tisza Lajos 3043 szóval (vokssal), kiről már a' restauratio előtt dalként hangzék szerte: „Nyílik már a' tulipán, Tisza lesz a' viczispán.“ Másod alispánná: Ferdényi Antal 2441 szóval; főjegyzővé: Hodossy Miklós 2782 sz.; első aljegyzővé: Kiss Károly 1602 sz.; másod aljegyzővé: Bagossy Lajos; 3dikká: Beóthy Lajos; házi főadószedővé: Fráter Gáspár; hadi főadószedővé: Ferdényi József; tiszti főügyvédvé: Budaházy Antal; első alügyvédvé: Ercsey Zsigmond mind felki-

áltással; másod alügyvédvé: Szervánszky Lajos 1496 szóval; számvevővé: Oláh Mátyás felkiált. — Főszolgabirákká: a' vára-di járásban Thurzó János 1780 sz.; a' sár-rétiben Nadányi László 1823 sz.; az érmel-lékiben Csanády Ferencz 1805 sz.; a' sza-lontaiban Sztacho Károly 1848 sz.; a' belé-nyesiben Szentiványi Lajos 1395 sz. — El-ső alszolgabirákká: a' váradi járásban Toko-dy Imre 's Reviczky László; a' sárrétiben Reviczky Menyhért felkiált.; az érmelléki-ben Lakatos Aloiz 1206 sz. 's Fráter Elek 713 sz.; a' szalontaiban Lakatos Benedek felkiált.; a' belényesiben Baresay Károly 922 sz. — Másod alszolgabirákká: a' vára-di járásban Kazinczy Victor 893 sz.; a' sár-rétiben Miskolczy Károly felkiált.; az ér-mellékiben Dobozy István felkiált.; a' sza-lontaiban Gázsy László, Kovács Imre 471 sz.; a' belényesiben Csotka Antal felkiált. — Fiók-adószedőkké: a' váradi járásban Géczy Jó-zsef; a' sárrétiben Török István; az érmelléki-ben Fráter Tamás; a' szalontaiban Hrabovsz-ky Adalbert; a' belényesiben Borbola Antal, mind felkiált. — Esküttekké: a' váradi já-rásban Sulyok József, Bige Jakab, Szacs-vay György és Nagy József; a' sárrétiben Derzsy Antal, Muraközy Gábor, Gázsy Já-nos; az érmellékiben Fráter Adalbert, Ba-ranyi Menyhért, Fényes József, Bige Im-re; a' szalontaiban Ambrus János, Sisary Lajos, Sugó József, Nadányi Ferencz; a' belényesiben Vincze Péter, Farkas György, Tokody István, mind felkiált. — Díjas (fi-zetésbeli) táblabirákká: Miskolczy Lajos felkiált., Szilágyi Lajos 722 sz., Jakabffy Lázár 's Beliczay Miksa felkiált. Levéltár-

nokká és lajstromzóvá: Jakab Mihály; v. hadnaggyá Dluholoczký Gábor főispáni megerősítés által hagyattak meg, valamint a megye orvosai, (Lonovics Imre 's Gombos Daniel mint főorv.) sebészei, földmérőji (Hermán Maksz, Szász József, Nádasdy József, Kurucz János) 's biztosai is (a' n. vár. járásban Komlósy Pál; sárrétiben Kovács István; érmellékiben Szele György; szalontaiban Szilágyi Bálint; belényesiben Szabó József;) végre lajstromzó segéddé vagy alleveltárnokká lön nevezés által Jakab Sándor. Az egész tisztválasztás illő csend és rendben folyt. A' nagymélt. főispán mindennap 70 személyt vendégle, april 26kán az Apollo teremben táncmulatság is adatott. — Ha ne talán szándékunk ellen hiba csusszant vagy névbe vagy tisztágba, hiteles igazítás után, a' mit késkedő váradi két rendű levelezőnkől bizton várunk, örömmel javítunk a' botlásón.

A' főmélt. erdélyi kir. főkormány april. 10diki értesítéséhez képest felséges Urunk kegyelmes határozata szerint a' cs. k. örökös tartományokban eddig divatban volt lókviteli tilalom végképen megszüntetik.

Sz. Szent-Györgyön a' ns háromszéki tek. Rendek a' nemzet köz költségén épített praetorialis házban april. 9diken tarták a' legelső girás-széket; megelőző ezt mélt. Uzoni Béldi László fő királybírói helytartó ur örömeinek jelentése azon: hogy a' Székelyek istene reá segíté valahára már a' megye Rendeit közjó feletti tanácskozásul tulajdon házokban gyűlhetni össze; ezt követték. Miskolczy József és Elekes Antal főjegyző urak beszéde az egyesült széki Rendekhez, mellyben előadák: hogy két századnál több, mióta czélba vevék a' ns Bendek e' megyei házépítést, de mindedig sikertelen vala eziránti lépések 's csak a' jelen kornak engedtetett a' számtalan akadályokon általtörhetni, 's a' szerte vándorló leveltárt és székezt állandóan megtelepíteni. Ezután az erdélyi törvényes három nemzettárs egyesülési hitét tevék le a' széki

Rendek. Erre következtek a' tanácskozások, mellyek végén örvendeztető volt a' jegyzőkönyv felolvasatása közben különös buzgalmokat látni a' tanakodó Rendeknek az előfordult régi diák kifejezések magyarosításában. (Erd. Híradó).

Nagykún-Kis Ujszállás april. 29dikén: Tegnap tétettek itt, mint szülő földén örök nyugalomra april. 23dikán, életének 64-lik, bajnoki pályájának pedig 47. évében Temesváron elhunyt néhai méltóságos Ilyéssy Sándor császári királyi tábornagi helytartó (Feldmarschall Lieutenant): az orosz császári szent Anna rende 2dik és szent Wladimir rende 3dik osztálybeli vitéze, 's temesvári osztályos kormányzó hűlt porai, a' reformatusok' szokott halotti szertartásikkal, megadatván már előbb t. i. 25dikén Temesváron az illető katonai pompá. — Midőn benne a' Nagykún megye, — a' hősök termékeny hazájának e' kis pontja, — egy felől nagy veszteségét kesergi, más felől büszke abban, hogy királyának 's vérrel és nyelvel rokon hazájának illy bajnokot adhatott. Béke — örök béke hamvainak!!

A N G L I A.

Az alsóház april. 16dikán még az irlandi dézma iránti törvényjavaslatot fogadta el 52 szóval 7 ellen.

A' felsőház april. 17diki ülésében gróf Harewood két kérelmet nyujta be a' nyugotindiai (Amerika) angol gyarmatok állapota iránt. Maga a' gróf az itteni nyugtalanságok okát csaknem egészen a' kormányra hárítá, melly a' természetők 's rabszolgáik közötti viszonyokba (relatio) elegyedvén az előbbieket hasznának 's tekintetének ártott, az utóbbiakat hű, vagy legalább kora reményekre gerjeszté. Czélja az általa benyujtott kérelmeknek az, hogy a' ház biztosságot nevezzen ki, melly a' nevezett gyarmatok törvényeit és szokásait, különösen pedig a' birtokosok jusait (jogait) 's a' rabszolgák jelen állapotját vizsgálja meg.

Lord
mány
visei
hoz
cella
kivár
bour
bill
sajná
nem
vénn
lett
mazo
épen
rülte
is m
ezelő
czélz
lött
zöln
mód
sebb
ezen
zedt
min
(jog
A' b
17di
16ik
maj
hala
éper
Ferp
tisz
renc
ház
dek
den
ver
legf
hate
vét
vet
's k
rek

Lord Goderich fejté ki igazolólag a' kormány cziránti helyezettését, eddigi magaviseletét és czélait, 's minekutána a' tárgyhöz még herczeg Wellington 's a' lordcancellar (lord Brougham) szólottak volna, a' kívánt biztosság megadatott. Erre lord Melbourne az alsóháztól általjött irlandi tizedbill előszöri felolvastatását hozá ajánlatba, sajnálván, hogy a' két ház egyéb dolgai nem engedék e' billt még husvét előtt törvénnyé tétetni. Ez által, ugy mond, meglett volna azon, Irlandban egészen elhatalmazott, tévedés czáfolva, mintha a' tized épen és minden pótlás nélkül fogna eltörültni. Ezen bal hiedelem olly megyékben is megtagadtatá már a' tizedet, mellyek ezelőtt tökéletes csendben voltak. A' bill czélzata nem egyéb, mint az olly igen gyűlölt tized helyett valami más módot eszközölni ki az irlandi papság-tartásra, melly mód biztosb is legyen, jobb is, és kevesebbé gyűlölt mint a' tized. Ugy de míglen ezen mód törvénnyé tétetnék, addig a' tizedtörvény teljes erejében van; és így minden abeli követelések jusból származók (jogosak) 's az ellenállás fenytésre méltó. — A' bill felolvastatott. Miután (tehát april. 17dikén, nem, mint előbbi levelünkben áll, 16ikán) gróf Shaftesbury indítványára a' ház majus 7dikeig halasztá el üléseit.

Az alsóház april 18dikán (nem 16kán) halasztá el üléseit majus 7dikéig. Midőn épen ez iránt tenné javaslatát lord Althorp: Fergusson ur, a' ház egyik legnemesb, legtiszteltebb tagja felállott 's a' dicső de szerencsétlen lengyel nép ügyére fordítván a' ház figyelmét, a' legérzékenyítőbb, legérdekesb vitatásokra nyujtott alkalmat. Minden oldal, minden párt szónoki mint egy versenygve fejték a' hős nemzet iránt ki legforróbb sympathiájokat; különösen megható vala Shiel ur beszéde, ki Irland részvételét, mintegy Anglia és Scotia népével vetekedve bájos ékesszólással festé. A' ház 's különösen lord Althorp, ki a' miniszterek közül csak maga volt jelen, könnyezé-

sig indult meg. Fergusson ur javaslata oda czélzott: lenne Anglia, és Franciaország a' nemzetiségétől megfosztatott Lengyel és az Orosz között közbenjáró, valamint (a' conferentiák 's protocollumok által) a' Belgák és Görögök ügyében is közben járult. — Lord Althorp röviden azt jegyzé meg, hogy az érdeklött orosz császári manifestumot a' kormány hivatalosan még mind- eddig nem kapta.

A' gyarmatok ügyében lg Wellington ezeket mondá: „Én azt hiszem: a' gyarmati természetők méltán panaszkodnak viseletők félre magyaráztatásán, a' kormánynak ezen épülő rendszabásin 's azon kisebbség ellen, melly a' gyarmati törvényhozó gyűlekezeten történik. Minden gyarmat valamennyire legalább engedett a' hozzá érkezett parlamenti végzések 's kívánatoknak, csak azon egy ponthban nem, melly őket kényszeríteni akará a' rabszolgák felszabadítására. Bármit akarunk is végbevitetni, annak a' gyarmatok, és gyarmati hatóságok által kell történnie, 's az meg is lesz, ha őket a' kormány 's parlament sürgetik, ha ezek a' Canning által ajánlott rendszabásokat követik 's mindenek felett a' kényszeríteni akarástól elállanak. Én 's tisztársim szintezen principiumot követjük. Mi szüntelen azon valánk, hogy a' rabszolgák sorsát fokonként javítsuk 's enyhítsük, de attól igen is távol, hogy azok szabaddá tételét parancsoljuk, mint ezt a' titkos tanácsban többen sürgeték. Bocsátánk mi is cabineti parancsokat, de csak a' korona gyarmatihoz; 's én valóban igen csudálkoztam, hallván, hogy legujabban a' saját törvényhozással bíró gyarmatokhoz is küldettek cabineti parancsolatok. A' parlamentnek soha sem volt szándéka a' rabszolgaságot egyszerre eltörlni; csak fokonként, lassanként reménylett ebben boldogulást. Rabszolgaságot eltörlni 's birtokot veszélyeztetni a' gyarmatokban ugyan egy; már pedig a' parlament soha sem kíváná a' rabszolgákat felszabadítani illő kárpót-

lás nélkül a' birtokosakra nézve. A' nyugotindiai birtok is szintugy kívánhat védelmet, mint akármilly más birtok Nagybritanniában. Minduntalan jőnek kérelmek a' rabszolgaság rögtön eltöröltetése iránt, de azon emberek nem gondolják meg, milly szörnyü massáju (tömegü) birtok van itt érdeketben 's milly szörnyü következesek folynának e' birtok-elenyésztesből nem csak a' gyarmatokra, hanem az egész statusra nézve. — Lord Brougham ezekre igy válaszolt: Foxot 's Canninget hozzák fel annak megmutatására, hogy a' rabszolgák felszabadítását erőltetni nem kell; de mi köze mind ennek a' cabinet-i parancsokhoz, melyekben illyes erőltetésről szó sincsen? — Nem kell arra Foxnak bizonyága, hogy e' kényszerítés esztelenségét vagy igaztalanságát bár ki is általlássa. Azon rendszabások, melyek követését a' kormány a' korona gyarmatinak meghagyá, a' saját törvényhozásuaknak pedig ajánlá, egyébire nem czéloznak, hanem hogy a' fekete lakosok azon szabadságra, melyet előbb utóbb csakugyan el kell nyerniök, előre készítettessenek el. Ugy de az utóbb nevezett (saját törvénykezésü) gyarmatok nem akarják e' rendszabásokat elfogadni, minthogy az 1823diki parlamenti javaslatokat is csak igen csekély részben 's ezt is inkább csak színre fogadák el. Egy példa száz helyett: Egyiko volt ama' javaslatok főbb pontinak, hogy a' rabszolgák a' törvény előtt tanúk lehessenek. Mit tettek a' gyarmatok? Egy actát bocsátottak ki a' rabszolgák tanúsága elfogadtatása felől, de olly keskeny korlátok közé szoritva, hogy az engedelemnek nem lön semmi sikere. Pedig ezen végzést mind a' két parlamenti ház köz megegyezéssel hozta, azt a' rabszolgák erkölcsi emelkedésökre mulhatlanul szükségesnek találván. Végezetül azt kell megjegyezniem, hogy a' kormány-hozta rendszabások semmi érintésben sincsenek a' gyarmatokban ujlag történt zavarokkal. A' biztosság által teendő vizsgálatok meg fogják mutatni, hogy

a' nemes herczeg a' gyarmati törvényhozóság szellemére nézve tökéletes tévedésben van.“ —

Herczeg Wellington protestatiot iratott be a' felsőház jegyzőkönyvébe a' reformbill 2sodszori felolvasatása ellen, 's azt kivüle még 72 világi pair (legelől Cumberland 's Gloucester királyi herczegek) 's egy egyházi (az armaghi érsek Irlandban) irták alá.

Értésünkre esett, igy szól az angol Globe, hogy a' (nov. 15diki) belga szerződéshez egy záradék ragasztatott, melly szerint ha talán a' szerződés egyes pontjai egy, Hollandia és Belgium között ezután kötendő, egyezés által módosíttatnának 's e' módosításokat az öt udvar is helyben hagyná, akkor ezek pótlékul a' szerződéshez fognának csatoltatni, 's azonül az eredeti szerződés egészítő részének tekintetni. E' záradék hihetőleg elfogadtatja a' tractatust Hollandiával is 's Vilmos király megegyezését vonandja maga után. —

Pétervári tudósítások szerint april. 18dikán indult el onnan a' kurir, ki az orosz meghatalmazottaknak Londonba azon parancsolatot viszi, hogy a' belga követtel a' november 15diki szerződés megerősítését váltsák ki.

A' kormány hivatalosan tudósíttatott, mond' a' Courier, hogy dom Pedro, Terceirában kiadott proclamatiója szerint, a' portugáli regensséget, (mellyet ő ruháza előbb don Miguelre) általvette 's ennélfogva gr. Funchalt nevezi az angol udvarhoz meghatalmazottjává. — Ezen gróf, kit igen jeles diplomatának mondanak, most Parisban fekszik betegen.

Bombay-i levelek szerint, januar. 8dikáról, a' társaság minden kapható hajót kibérlett seregeket szállítani rajtok Malaccába 's más több helyre, mivel a' birman-országi benszülöttek egy része fellázadott. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' pairkamara april. 18diki ülésében az 1832diki országos kiadások jövének

vitatás
említi,
megad
frankk
mond
ideig v
a' min
teségt
li: a'
Choi
követk
órhely
a' meg
kétes
retten
viselő
ban b
vék a
vagy
szüks
ják az
a' ny
hesse.
kedve
melly
lyezte
len es
lom a
's illy
pairka
körny
status
lönne
ellátn
lékjav
szüks
kama
nek)
sa a'
ezélt
het;
talán
sőt á
mara
meg
kény

vitatás alá. Marsall Macdonald panaszolva említi, hogy a' becsületrend költségeire megadott pótlékot a' követkamara 240,000 frankkal kevesbíté meg. E' dicső rend, úgy mond a' marsall, (mellynek ő olly hosszas ideig volt kanczellárja) el fog enyészni, ha a' ministerium módot nem talál azt e' veszteségtől megmenteni. Minden esetre reményli: a' jövő ülés orvoslani fog e' bajon. Hg. Choiseul hevesen kikelt a' megfutamlott követkamara ellen. Elhagyák, úgy mond, őrhelyeiket a' nélkül hogy tudnák, valljon a' megajánlott költség elegendő lesz e' illy kétes pillanatban, midőn bennünket egy rettentő nyavalya tizedel! Az ország képviselőinek távolléte illy helyzetben valóban botránkoztató. Ám ha lehetetlenné tévék a' pairkamarának olly törvény hozását vagy csak ajánlatát, melly minden órán szükséges lehet, legalább abban nem fogják azt akadályoztatni, hogy sympathiáját a' nyavalyalepte boldogtalanokkal kifejezhesse. Ez az utolsó, úgy mond végre, hogy kedvezésből olly törvényjavaslathoz állok, mellyet rosznak, 's az ország javát veszélyeztetőnek vélek. De hogy ezentul a' jelen esetre senki ne hivatkozhassek, ajánlom a' kamarának, tegye határozását ekép 's illy oktamogatással (Motivirung): „A' pairkamara megfontolván, hogy a' jelen környülményekben sürgetve szükséges a' status financiáját rendbe hozni 's a' különmemü tisztségek 's hivatalok szükségéit ellátni; megfontolván: hogy minden mellékjavaslat a' törvény vég elfogadtatásának szükségképen ártani fogna; (ha t. i. a' pairkamara illyes mellékjavaslatokba ereszkednék); megfontolván: hogy minden vitatása a' törvény külön cikkelyeinek egészen czéltalan, mivel semmi sikerre nem vezethet; (nem lévén követkamara, melly a' né talán ajánltatható módosítást elfogadja) — sőt ártana is, azt hitetvén el, hogy a' kamara olly rendelkezéseket tesz, a' mellyekre nem meggyőződésből, hanem csak szükség- 's kénytelenségből áll: végezi, hogy a' tör-

vényjavaslat vitatása ezennel bérekesztetik.“ (azaz: elmellőztetik). Ezen ajánlatot sokan támogatták. Azonban Montalivet védé a' követkamarat, minthogy az mindent megtett 's megajánlott, a' minek szükségét előre láthatá; báró Mounier még ös sz e g y ü j t h e t ő n e k is véle a' kamarát, ha ez épen megkivántatnék; — Pontecoulant ur nem javalja a' protestatiot, minthogy abból igen veszedelmes öszveütkezés származhatnék a' két kamara között. 's t. e. Erre hg Choiseul indítványát visszavette; 's a' kamara az egész kiadási budgetet, vitatás nélkül, 86 szóval 5 ellen elfogadá, el más nap (19dikén) a' Franciaországba menekedett idegeneket illető törvényt is, mi után az 1832diki bevételek budgetét vévé szóba 's azt hasonlóképen csaknem minden vitatás nélkül 95 > 3 elfogadá. Ezzel vége szakadt az 1831diki parlamenti üléseknek. Mind a' két kamara april. 21dikére hivattott még utójjára ös sze, midőn is az eddig folyt 1831re szóló üléseket törvény szerint berekesztő királyi hirdetvényt a' pairházban ugyan a' hadminister, a' követekében pedig a' peccetőr az illető előlülőknek áltadván, ezek azt a' felgyült tagok előtt felolvasák 's ezzel az üléseket bezárák. A' pairkamarában még az előtt duc de Mouchy levele olvastatott fel, mellyben az a' pairségről lemondását jelenté az előlülőnek.

A' kormány parancsot küldé a' külön megyei praefectusokhoz, mellyben azokat minden alkalmas rendszabások siető megtételére kötelezi az iránt, hogy a' követkamara de facto (april. 21dik előtti) eloszolta után h a z a t é r t k ö v e t e k s e k ü l ö n ö s e n k e d v e z ő, s e p e d i g, (a' mitől leginkább tarthatni) e l l e n s é g e s m ó d o n n e f o g a d t a s s a n a k.

A' montaubani választó collegium háromszori szavazás után Debia urat, ministeriumi candidatust, nevezé követéül Thierry-Poux elmellőztével.

Lyonban april. 20dikán egy chole-
rabeteg volt. (Moniteur).

Parisban april. 19ikén cholerában megholt 372; 20ikán 370; 21ikén 354; 22ikén 295. Sceaux és St. Denis vidékit is erősen pusztítja; az előbbiben april. 21dikén több megbetegült ezernél, megholt 579.

Panaszkodik a' Messenger, hogy némely ministerialis hirlapok kikeltek ellene, mivel keserűn bírálgatá a' cholera ellen intézett párisi készüléteket; 's van e' tehát azóta már ugymond elégséges vize a' fővárosnak? nincs; tisztíttatnake' utczáji? nem; hogy áll az egészség dolga? dögleletet várhat; legkevesbet ügyel a' kormány halottinkra, mindent egymásra hánynak, halmoznak; a' barbarusoknak jobb temetőjük van mint nekünk; hátrább vagyunk civilizációnkban a' töröknél; 's mind erre mit csinál az igazgatás? egymásra szórja nyomorultinkat a' kórházakban, börtönökben, temetőkben 's aztán önhittent, öntelten pillogat körösleg, várva mint kürtölik harsogják dicséretét, csakugyan került is magasztaló ajak és millyen! ám de mind erre valóddiban kezd hatalmazni az inség sanyarúság, 's e' nyomorult concertet félbeszakasztá. — A' Moniteur előszámlálja a' szenvedőknek nyújtott alamizsnákat ruhadarabokban, ágynemben 's t. ef. Ezekre azt kérdi a' Messenger: mi ez olly tömérdek sokaságnak? nem pulyaság, nem gyalázat, nem ocsmányság é ez olly gazdag, olly pazar fényű városra nézve mint Paris! 1,500 lepedő, 600 asztalkendő, 300 vánkoscziha, 16 pár keztyű, 8 pár saru, 6 szék 's 4 pamut öltönyeg ajándék Párizstól! te gyászolható önség, hivatalosan ki vagy most trombitálva! de nem is reménylhetni már további segedelem-nyújtást, az adó, az elkedvetlenülés, a' szükség! lehetetlen többet várni; minden szorgalmi ág fuladoz, a' jóltevőség pedig a' minden oldalruli sürgetés segedelmezés miatt végtére megcsökken, kiürült. Egy milliot ajánlott Franciaország Foy' sirhalmára, 's most az egész népség eltemetésére alig felet!

Azon hírt, hogy Perier 's d'Argout he-

lyét Barthe 's Montalivet urak foglalnák el, a' juste-milieu párt ijedten fogadá, a' publicum pedig vállat vonít. Barthe ur igen nyugodt külsejű, 's jezsuitai nyájas mosolygású; de halk beszéde alatt szörnyű belhevesség lappang, melly erőszakoskodást 's ennélfogva nyugtalanságokat szülhet; Perier ur az illyeseket ha nem tudta is akadályoztatni, legalább képes volt lecsilapítani. Sokan ohajták, hogy inkább szó se tétetnék Perier helytartójáról 's a' publicum olly hiedelemben maradhatott volna, mint ha mindig Perier ministerkednék; mint Magyarországon valaha Szigetvárnál, rettenhetlenül rohant a' törökség harcolni holt Szultánját elevennek gondolt szemléte után, noha már előbb csüggedtek 's remegtek volt; így szinte tán hatékonyabb lenne a' cholerabeteg Perier, mint a' semmibajú Barthe. Montalivet helytartóságára csak vállalat vonítanak. Szomorún láthatni Franciaországban milly hamar, milly könnyen veszteti ott el a' status a' hivatal embere a' népi kedvelést.

Roth Dr., magyarországi fi, most Rothschild házi orvosa Párisban, egy kis, de igen hasznos értekezést irt ottan a' cholera-ról, mellyet a' dús, a' nagy pénzváltó nyomtatásban ingyen osztogat. Már sok ollyast gyógyíta ki görcsmirigyből ezen fiatal orvos hazánkfia, párisi hirlevelek szerint, kikről a' francia gyógyászok végkép lemondtak.

D'Argout 's Perier urak gyógyulnak; ha bajok valamennyire súlyosodik, érvágás segít mindkettőn. Azonban aligha változások nem esnek a' ministeriumban; jelesül Perier helyébe Guizot vagy Odillon-Barrot urakat említik a' párisi hirlapok.

A' Tribune 42dik lefoglaltatását 's pörét jelenti. Az ezen ujságot főképen pártoló republicanusok nevezetes summát irtak alá pénzbirsaági fedeztetéscül. Rendes olvasni ezen aláirtak névsorát a' Tribunchen. Csaknem mindenik aláírott külön epithetonokat ragaszt neve mellé, melly személyes poli-

tikai g
ha igen
liusi k
13 hó
casim
Tribun
lesb sz
oszlan

Kü
zette d
dulást?
szülte
roszlen
nel ára

A
ták fej
magány
nan es
és Lyon
ják, 's
hez kö
még is
térő tis
parisi
naponk

A
ügyöke
zódna
lán kir
haladn
letesek
jok té
litikai
dokság
napkel
talán c
getik,
hassák
prosel

T
gári k
reggel
től há
földör

tikai gondolkodását néha nevéttetőleg, néha igen is meztelenül fejti ki p. o. a' júliusi küzdők egyike; vagy Brun, szabó, ki 13 hónap óta nem szenvedheti a' casimirt (Periert) 's a' t. Mondják, a' Tribune nem sokára el fog enyészni 's jelsb szerkeztetőji a' National bureaujiba oszlanak el.

Kinek köszönhetjük ugymond a' Gazette de France zsémbeskedve a' choleraidulást? nem de júliusi revolúciónknak? ez szülte a' lengyel zendülést, e' pedig az oroszlengyel háborút, ez végre cholera özönnel árasztá el Európát, 's benne minket is.

A' Globe megszűnt. A' szent Simonisták fejei kinyilatkoztatták, hogy egy ideig magányba vonulnak 's híveik oktatását onnan eszközöndik. Azonban míg Parisban és Lyonban felekezetők gyűléshelyeit bezárják, 's itt úgy szólván politikai enyészethez közelgenek, a' tartományi városokban még is folynak predikálásik, 's a' hozzájuk térő tisztviselők, tanultak, 's t. i. száma még a' parisi polytechnikon nevendékei közül is naponként gyarapodik.

A' szent Simonisták, míglen az ítélszék ügyöket eligazitandja, Menilmontantba húzódnak önállítások szerint elmélkedni; talán kimulásokról? mivel úgy is igen sebesen haladnak enyésztek felé; egyébiránt gyűlöletesek már nemzetök előtt Enfantin főatyjok tébolygó oktatási miatt, elveszték politikai veszélyes elveik (principiumik) undokságok miatt minden hatásaikat; mondják napkeletre szándékoznak vándorlani, hogy talán ott, mint hihetőleg a' dévajok rebesgetik, az asszonyi nem emancipatioját kiáltassák ki. Ugy igen is jóval kezdenék a' proselytismust.

BELGIUM.

Thorn János belga-luxemburgi polgári kormányzót Arlonban, april. 16dikán reggel a' schönfeldsi ligetben, Luxemburgtól három órányira 's így még a' belga földön a' Hollandusok elfogták 's Lu-

xemburg városába czipelték, hol őt az itt igazgató generalmajor tömlőcsebe vetteté. A' belga képviselők kamaráját april. 19dikén tudósítá e' sérelemről a' külső minister, hozzá tevén, hogy a' kormány tüsténti elégtelt kivánt e' tettért, egyszersmind rendszabásokról is gondoskodott, mellyek jövőben illyeseknek a' nagyherczegségben elejét vegyék. A' belga képviselők rendkívül felindultak.

A' belga határszélen is szigorú rendszabások tétetnek a' cholera betörése ellen Franciaország felől.

NÉMETORSZÁG.

Berlin april. 10dikéről. Még mindig függőben van a' nálunk tartóztatott Lengyelország sorsa, 's úgy is marad, míg valamely eset nem kényszerítendi ministeriumunkat következetlen utjától eltérni, a' mi valóban ohajtható javára válnék egy nem megvethető vitéz csoportnak, 's becsületére koronánknak. Számokat a' nyilvános levelek közönségesen igen csekélyre teszik; 29,000nyi költözött általában ki Lengyelország 's Lithvániából, közüle Gallicziába 's a' külföldre 3,000 tért, vissza hazájokba legfeljebb 11,000, porosz alattvaló 1,500 lehetett, országunkban maradt hát még legalább is 13,000; 5,000ret kormányunk tart, a' többi türhetőbb élelemre talál a' gyárkoknál 's kéz- vagy földműveseknél. Minden eddig elővett eszköz nem képes őket hazatérésre birni a' jelen környülmények közt; jó szó, rábeszélés, hitegetés, ajánlott amnestia, kímélő bánásmód hazájokban, rájuk nézve mind falra hányt borsó, mind ezekre nem is hederítenek. Kis csapatokra osztatá tehát kormányunk őket, változtatta telep- vagy tanya-helyöket szakadatlanul, az egymást ingerlés, tüzelhetés kikerülése miatt, többször falatlan fészker vagy csürben, huzamos napokig, legcsikorgóbb tételben, kenyéren vizen őrizteté őket, mind fogatlan; csak „Franciaországba“ volt minduntalan rendíthetlen fe-

leletjök, 's ha mondották nekik, az nem fogadandja be őket keblébe, még is mind-egyre Franciaországba, mindig csak oda, 's onnét Algierba, vagy Amerikába kívánkoznak, csak az Oroszokhoz nem! — ez volt ismétlett 's mindenkor egylelküleg harsogó válaszok; erre azt gyanítá kormányunk: hogy talán közel tanyázó tiszteik táplálják ezen soha közvitézben nem tapasztalt elhatározást? 's azonnal parancsot bocsáta hozzájuk (t. i. a' tisztekhez): pusztulnának ki az országból, hova nekik tetszenék; a' Tisztek takarodtoknak már két hónapja; mindazáltal árva vitézeik most is csak „Franciaországba“ sohajtoznak utánok; még piczinyebb csapatkákra osztattak tehát, 's telepedéshelyök ujlag változtatott; legnyakasbnak tartván a' pattantyússágot, a' 4ik gyalog ezredet 's a' krakúzókat, elkülönözék őket, 's mint eleinte rebesgeték, bennök is azon boldogító gondolatot táplálgatták, hogy majd szabadon bocsátják őket, mint exaltáltakat, de mindeddig sem valósult meg ez, 's csak az bizonyos hogy 21 altiszteiket Graudenz vár földalatti menedékeiben tartják csukva külön külön. Elhallgatom az elbingi, porosz-markti 's a' t. siralmas eseteket, nem említem a' fischau borzasztó mézszárlást, hol gyilkoló fegyverével 's tüzzel elégiték ki a' méltatlanságról panaszkodó, gyámolásunk alá járult szerencsétleneket; isméretesebb dolgok ezek, hogy sem valaha nem csak Európa de Prussia polgári nagyobb része előtt is eltemethetők, jóvá tehetők volnának: annyi az élő tanú. Nincs nemes keblű porosz

ki ne pirulna emlékezetére. Nem is látom mint, 's mikor felelhetne ministeriumunk meg erre: 1) Ha meg nem engedé a' Lengyelek kivándorlását, minek kérdezteté őket, ki vágyakoszik közülök külföldre, 's ki hazájába? minek kecsegteté abeli reményöket, hogy kívánságikat teljesítendi? Ha tiszteik elköltöztét nem akadályoztatá, mi oka a' közvitézeket letartóztatnia; hát ezek nem emberek, nem polgárok? vagy talán épen akarat nélküliek? nem népbecsület, nem honszeretet-érezhető? — milly könnyű pedig itt a' megfejtés; ez mind azon boldogtalan befolyás következése, melly már több év óta gát, hogy monarchiánk illó álláspontjának ura lehessen!

ELEGY HIREK.

Gróf Rayneval, a' spanyol udvarhoz szánt francia követ, a' spanyol határszélről, holott a' cholera miatt veszteglenie kell vala, Parisba visszatért.

Madridban nagy ájtatoskodást visznek véghez a' cholera távol tarthatása végett, 's ez az egyetlen rendszabás, mellyet eddig óvás és segedelemképen a' kormány tett. Pietas ad omnia utilis. —

Pénzfolyamat:

Bécs (Majus 1sőjén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	88 $\frac{5}{8}$ p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{5}{8}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — —
— 1821diki	123 $\frac{5}{8}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47 $\frac{5}{8}$ —
Az udy. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1164	— — —

A' gabonának pesti piaczi ára Majus 4dikén 1832.

Pozs. m. vto. gar	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	120	116 $\frac{2}{3}$	113 $\frac{1}{3}$	Zab	29 $\frac{1}{3}$	28 $\frac{2}{3}$	28
Kétszeres	83 $\frac{1}{3}$	80	—	Köles	—	—	—
Rozs	53 $\frac{1}{3}$	50 $\frac{2}{3}$	46 $\frac{2}{3}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	41 $\frac{1}{3}$	40	37 $\frac{1}{3}$	Kukoricza	41 $\frac{1}{3}$	40	36 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.